

VORA MAR

CADE - PEGUERA
MAIG - 1976

"AVUI", un diari en català

"Quan un diari comença, li cal, sense cap èmfasi, acomplir la missió que li pertoca: informar. Que faci trenta set anys que no es compta amb publicació diària en català obliga, però, a remarcar-ho... La fe a aconseguir l'objectiu i el fet que l'horitzó en certa manera presenti alguna clariana han duit el projecte a la realitat. 23 d'abril del 1976: AVUI surt al carrer."

Així començà l'editorial del primer número del diari AVUI, primer diari que es publica íntegrament en català, a l'Estat Espanyol, des del final de la guerra civil.

Es un fet històricament important el naixement d'aquest diari en català, perquè a la cultura dels països de parla catalana li mancava un diari en la seva llengua per aconseguir una normalització cultural que encara no ha aconseguit.

Potser per a la majoria dels mallorquins suposi una dificultat llegir una llengua que és la que parlen però no llegeixen; però trenta set anys de no comptar amb un medi de comunicació de masses en la nostra llengua ha produït lo que ara patim: la costum de llegir en una llengua que no és la nostra.

Alguns diran que aquest diari està en català i no en mallorquí, i per tant és un diari per a Catalunya. Però aquestes persones no poden oblidar que hi ha unes regles per a la utilització escrita de la nostra llengua, comunes a un lleidatà, a un barceloní, a un valencià, a un mallorquí o a un eivissenc, que pretenen donar una major facilitat a la lectura del català.

No tractam de fer propaganda gratuïta d'un diari, sinó remarcar el fet de que aquest és el primer diari en català que surt al carrer del final de la guerra ençà.

I això és important sobre tot a dos nivells: per un lloc, lo que suposa el que sigui ara precisament quan surti al carrer; i per l'altre, n'és un estímul viu per a nosaltres, gent integrant dels Països Catalans. Comptar des d'ara amb un diari escrit íntegrament en la nostra llengua vol dir l'inici de normalització del nostre fet cultural. La llengua, no ho oblidem, és un fet cultural vivíssim, cal que el normalitzem al carrer i a l'escola perquè sia el que sempre ha estat: el patrimoni de comunicació del nostre poble.

Ara bé: Si el diari AVUI solament ofereix al públic pàgines escrites en català i no dóna una informació objectiva de la situació actual al món, aleshores no mereixerà la confiança del lector que cerca saber les notícies. Un diari, tant si és en català, en castellà o en anglès, ha de complir una funció primordial: informar. Si no ho fa, ja no és un diari.

Quan la literatura novel·lada és prou àgil per a transformar, amb la combinació màgla-objectivitat, un mite corromput pel pes dels dies i que ens...

1. La perruquera tallava els cabells de la senyora. — 2. Tenia un dia de sort i tindreu un cotxe verd tinc vint-i-cinc pessetes tenies la destal aquí, tindran el meu llapis. tenia molta gana, tindreu els resultats. tindrè els llibres...

3. Què en vols fer, d'aquesta llengua? — 4. Hi havia més roures que a la ciutat de... — 5. Hi havia més roures que a la ciutat de... — 6. Vam visitar el doctor sobre la salut dels nostres nous. — 7. Vam visitar el doctor sobre la salut dels nostres nous. — 8. La infermera parlava amb el doctor sobre la salut dels nostres nous. — 9. A l'hora de la salut dels nostres nous.

Estam massa cansa. La setmana passada promeses dels nostres. La setmana entrant criptors referents a nos. El mes que ve obres que oferiran altern. L'any passat tives de ruptura, de la forr. Ahir al seu fons, i a l'hora de la veritat el més convencional. Avui presideix la manera d'...

voltes de manera embrionària, però encaminades cap a la creació d'un... en períodes que ha de ser es més desfermat d'ahir que l'escriptura. Demà —la d'aquest país. Aquest mati dins les venes creaa. Demà passat l'artista. Abans-d'ahir Estam massa cansa. La setmana passada promeses dels nostres. La setmana entrant criptors referents a nos. El mes que ve obres que oferiran altern. L'any passat tives de ruptura, de la forr. Ahir al seu fons, i a l'hora de la veritat el més convencional. Avui presideix la manera d'...

Poco antes de que este número de "VORA MAR" saliera a la calle, se ha esparcido por la localidad el rumor de que el Ayuntamiento de Calviá no concedía la explotación de las playas a la Asociación de Vecinos de Peguera.

Ante la importancia que tiene para nuestro pueblo la noticia, hemos realizado la siguiente entrevista de urgencia con el Presidente de la Asociación, D. Asensio Peña Saura, quien ha contestado así a nuestras preguntas:

VORA MAR.- ¿Es verdad que el Ayuntamiento no concede este año las playas a la Asociación de Vecinos?

PEÑA.- No, en absoluto. Puede decirse que ha surgido una dificultad de tipo técnico, que en cualquier caso debe ser resuelta.

VORA MAR.- ¿Ha hablado con el Alcalde de Calviá del problema planteado por la mencionada "dificultad técnica"?

PEÑA.- No, pero pienso pedirle audiencia un día de estos para hacerlo. Sí he hablado, no obstante, con varios concejales, quienes en líneas generales se manifiestan favorables, ¿cómo no?, a Peguera.

VORA MAR.- ¿Qué opina el Delegado de Zona, Sr. Pizá, recientemente nombrado?

PEÑA.- Ayer asistimos al entierro de un hermano del Sr. Pizá. No quiero en estos momentos perturbar su dolor; cuando sea el momento ya le pediré que nos ayude. De todas formas, creo que todos podemos contar por anticipado con su colaboración.

VORA MAR.- ¿Cuál es realmente la "dificultad técnica"?

PEÑA.- Prefiero no hablar de ello, porque es un asunto estrictamente municipal.

VORA MAR.- En el supuesto de que no se pudiera allanar la dificultad técnica, ¿qué pasaría?

PEÑA.- Según mi criterio particular, ni más ni menos que la Asociación tendría que cerrar sus puertas, después de más de 16 años de servicio a la comunidad de Peguera.

VORA MAR.- ¿Tan grave es la situación?

PEÑA.- Sí. Tengamos en cuenta que la Asociación presta, entre otros, los servicios de recogida domiciliaria de basuras y de limpieza de calles y playas, que se cubren con un déficit anual de más de dos millones de pesetas, dinero que se recupera mediante la explotación de las playas. Además, la Asociación da trabajo a 20 empleados, lo que representa, entre sueldos y Seguridad Social, una cifra de más de cinco millones de pesetas.

VORA MAR.- ¿Qué pasaría con este personal si la Asociación tuviera que cerrar?

PEÑA.- Bueno, lealmente creo que toda vez que estos trabajadores no hacen otra cosa que atender a tareas estrictamente municipales, el Ayuntamiento se haría cargo de la plantilla.

VORA MAR.- Le veo preocupado y algo escéptico. ¿De verdad cree que todo se resolverá bien?

PEÑA.- Más que preocupado y escéptico, estoy dolido. Tenga Vd. en cuenta que presido una Asociación que tiene fama de ser una de las más organizadas y eficaces de la Isla, y me sabe muy mal tener que hablar, aun cuando sea en hipótesis, de liquidación y cierre.

Aquí queda eso. No creemos que el pueblo de Peguera y el Ayuntamiento de Calviá permitan que la hipótesis del Sr. Presidente llegue a convertirse en realidad.

Peguera

ayer

y

hoy

A. C. S.

"SA MADONA DE CA'N TIANET HA MORT"

"Dia 28 d'abril, donya Margalida Barceló Porcel (més bé coneguda p'es popular nom de 'Sa Madona de Ca'n Tianet') mos va dir adéu per sempre."

Era la última persona superviviente que quedaba entre nosotros, de aquellos cinco o seis esforzados y valientes matrimonios que empezaron a formar una comunidad, cuando "Ses Platges de Peguera" no eran más que un desierto. "VORA MAR" ya se ocupó anteriormente de todos ellos.

Doña Margarita Barceló fue la esposa de D. Sebastián Torrens, "En Tianet", aquel genial y popular hombre "de seny", que hace más de medio siglo, él mismo, con su propio trabajo, construyó y fundó el único "tavernó" y parador que había en aquellos tiempos, junto con el "tavernó de Santa Ponça", en toda la costa de Poniente, desde Ca's Catalã hasta Sant Telm.

"Se pot dir per tant, amb tota justícia, que sa madona de Ca'n Tianet representava un tros gran de sa nostra història, sa història de Ses Platges de Peguera".

Para hablar de ello, no queda más remedio que volver atrás en el tiempo y situarnos en los años 1925 a 1940.

"Durant molts d'anys, Ca'n Tianet va esser parada, tavernó i fonda". Son los años en que un quilo de pan valía 40 céntimos, un café 15, una cazalla 10, y el jornal de un hombre unas 4 pesetas. "Tot es maneig el duien en família, amb sos seus infants (com deia sa madona): Na Catalina, Na Joana i En Miquel. A sa madona de Ca'n Tianet la record com si fos avui, de quan jo era un al.lotell, quan davallava d'Es Capdellà a prendre es banys a Ses Platges." Con aspecto de "madona de possessió", era una mujer alta, "revenguda" y de una gran fortaleza física, campechana y abierta a todo el mundo, atendiendo a quien fuera, "lo mateix si eren carreters, picapedrers, missatges, pescadors o un senyor qualsevol. Era una dona tranquila, pacífica. Sa seva imatge era molt pròpia, imatge que sempre se va caracterisar per sa seva humildat i bondat; además, sempre estava de bon humor".

Ya hemos dicho que en aquellos tiempos Peguera era un desierto, y si además tenemos en cuenta la escasez de medios de comunicación, la soledad de las noches y la carencia de muchas otras cosas, hay que reconocer que "sa madona de Ca'n Tianet" y aquellas otras familias que ya conocemos fueron los protagonistas y la base de lo que es Peguera.

"Sa meva dona, de quan era nina, recorda també sa madona de Ca'n Tianet, quan es vespres d'hivern se reunien en es tavernó, s'únic lloc d'entreteniment d'aquell temps. Ses dones solien fer un 'parchechi' o un escambrí, i ets homos un truquet, sa marilla o un tuti loco, amb un llum d'oli o un petromax que sa madona tenia sempre a punt. De matinalda, quan encara feia fosca negra, es carreters d'Andratx i S'Arracó passaven cap a Ciutat amb so carro carregat de mercancia, feien parada, i sa madona o l'amo'n Tiã else solien servir un càfè i una copa d'herbes dolces."

"Sa madona de Ca'n Tianet, 87 anys, mig segle sobre ses seves espatles de sa història d'es nostro lloc, mos va deixar per sempre. Que Déu la tengui a la glòria."

ASAMBLEA GENERAL DE SOCIOS

Del centenar de Socios Fundadores con que cuenta el CADE, apenas una docena se dignaron asistir a la última Asamblea, a pesar de haber sido invitados reiteradamente (y si no, que se lo pregunten al Secretario). Se demostró una vez más que la gente sólo acude al llamamiento del CADE el día de la concurrídisima "butifarronada", lo cual dice muy poco en favor de la gran mayoría de los Socios.

Transcribimos el borrador del acta de la Asamblea, no para información de los Socios Fundadores ausentes de la misma, sino de los demás Socios y lectores, para quienes quizá tenga un mayor interés lo que se trata y acuerda en las Asambleas:

"En Peguera, municipio de Calvià, provincia de Baleares, a nueve de abril de mil novecientos setenta y seis, se reunieron en el Local Social del CADE, en Asamblea General Ordinaria de Socios del Club Artístico Deportivo (CADE) de Peguera, debidamente autorizada, bajo la presidencia de D. Sebastián Jordana Puigpinós, Presidente de la Asamblea de Socios, los siguientes señores:

- D. Julio Lozano Fernández
- D. Adolfo Colomar Schopke
- D. Mateo Pons Bauzá
- D. Antonio López Giménez
- D. Sebastián Genovard Ramis
- D. Guillermo Gayá Martínez
- D. Juan Sans Gayá
- D. José Rubio Amengual
- D. Pedro Ferrá Martorell
- D. Jaime Pons Bauzá
- D. Rafael Solbas López
- D. Pedro Orpí Ferrer.

El Sr. Presidente de la Asamblea, después de saludar a los presentes, declaró abierta la sesión, la cual, de acuerdo con el orden del día, se desarrolló como sigue:

1º.- LECTURA Y APROBACION DEL ACTA DE LA SESION ANTERIOR:

El Secretario dio lectura al acta de la Asamblea anterior, celebrada el día 27 de octubre de 1975, que fue aprobada por unanimidad.

2º.- APROBACION DEL BALANCE DEL AÑO 1975 Y DEL PRESUPUESTO PARA 1976:

El Sr. Presidente de la Asamblea manifiesta que el Tesorero, debido a que últimamente ha tenido que atender a ciertos problemas de carácter familiar, no ha podido preparar debidamente el Balance y Presupuesto enunciados en este punto del orden del día, por lo que propone la celebración de otra Asamblea dentro de algunas semanas, cuando dichas relaciones estén elaboradas.

3º.- INFORME DEL SR. PRESIDENTE DE LA JUNTA:

El Presidente de la Junta de Gobierno, Sr. Colomar, pone de relieve las actividades llevadas a cabo por el CADE últimamente:

- el éxito de la Cabalgata de los Reyes Magos;
- la buena marcha de la Sección de Tiro con Arco del CADE, que es actualmente el Club mallorquín que cuenta con mayor número de arqueros, de entre los cuales fue seleccionada Teresa Jordana para formar parte de un equipo juvenil nacional;

- destaca la publicación del boletín "VORA MAR" como la más importante realización del CADE;
- añade asimismo que el CADE fue el promotor del concierto ofrecido en las pasadas Navidades por la "CAPELLA MALLORQUINA", que fue patrocinado por la Asociación de Vecinos de Peguera.

Manifiesta que estas realidades han sido fruto del esfuerzo de un pequeño grupo, que contrasta con el desinterés lamentable de la mayoría de los Socios.

En cuanto a proyectos en perspectiva, el Sr. Colomar señala los siguientes puntos:

- Se ha seguido trabajando en el acondicionamiento del Campo de Deportes, y se han plantado árboles a lo largo de su perímetro. Falta rematar el piso y algunas labores de drenaje, que se espera podrán hacerse en breve.

- Se dirigió un escrito al Ayuntamiento de Calviá solicitando una subvención de 400.000 pesetas para la construcción de una o dos pistas de tenis. El que era entonces Delegado de Zona de Peguera y Primer Teniente de Alcalde de Calviá, D. Guillermo Payeras Estrany, actualmente Alcalde Accidental, aseguró que sería atendida tal petición, en su totalidad o parcialmente.

- Añade finalmente que seguramente a principios de mayo se pondrá en funcionamiento el bar de la terraza aneja al Local Social del CADE, en el que, entre otras cosas, se piensa instalar una parrilla para servicio de los Socios del Club y público en general.

4º.- ELECCION DE TRES VOCALES DE LA JUNTA:

Para cubrir las vacantes de los Sres. Mellado Sala, Sans Gayá y Genovard Ramis, quienes deben cesar en sus cargos de Vocal o ser renovados, después de dos años de permanencia en la Junta, la Asamblea elige por aclamación a los tres candidatos presentados:

- D. JAIME PONS BAUZA
- D. RAFAEL SOLBAS LOPEZ
- D. SEBASTIAN GENOVARD RAMIS.

5º.- RUEGOS Y PREGUNTAS:

El Sr. López Giménez expone que un equipo de fútbol de Palma sin campo propio, que va a jugar en Tercera Regional, se interesó por la posibilidad de emplear el Campo de Deportes que se está haciendo en Peguera a cargo de la Asociación de Vecinos. El Sr. Jordana señala que para emplearlo en plan de competición faltan todavía una serie de condiciones y requisitos de diversa índole, y aconseja a la Junta de Gobierno que entre en negociaciones con los interesados, a fin de poder tratar este asunto, si viene al caso, en la próxima reunión de la Asamblea.

El Presidente de la Junta, Sr. Colomar Schopke, pone en consideración de la Asamblea que si existe alguna persona con voluntad y condiciones para ocupar la Presidencia, él estaría dispuesto a presentar su renuncia, con el fin de que se vaya renovando y rejuveneciendo el personal integrante de la Junta de Gobierno. En parecidos términos se expresa el Secretario respecto a su cargo.

Y no habiendo otros asuntos que tratar, se da por terminada la sesión..."

el secretario

UN DE TANTS

Arribant el març va rebre carta. Era d'En Rafel, que fa feina a Mallorca d'uns quants anys enrere. El convidava a anar-hi, car tenia feina per ell.

Passat un mes, davallava del vaixell. Era més bé baix, els cabells tirant a negres, molt curts per darrere i a la closca més llargs. De constitució rabassuda. Les mans, que portaven una maleta nova de trincà, eren fortes. Estava acostumat a treballar al camp, els diumenges al bar a fer "el subastao" i a l'horabaixa anar darrere les al.lotes. Amb una estaven mig "novios"; i abans de partir li havia jurat escriure cada setmana i no mirar-ne cap altra més.

Com que tammateix al poble no hi havia futur, s'estimà més anar a Mallorca, i així ell també faria duros, com En Rafel.

De fer de cambrer no en sabia, però no importa: creia que n'aprendria aviat. Sa mare deia que ell era molt manyós. Tampoc sabia cap idioma: just li venia es castellà. A l'escola no li agradava anar-hi.

Quan va arribar al lloc del treball, a la cala, el va trobar molt estrany: la mar, aquells edificis, la gent que parlava altres llengües. Però mirava els companys que estaven com peixos dins l'aigua, i ell no volia esser manco.

La feina era dura, i al principi tothom se'n fotia d'ell; inclús li feien la punyeta, però va fer els ulls vius.

Lo que més li agradava era que les senyoretetes "francesas" anaven tan desxondides. Li deixaren un banyador i se passetjava per la platja mirant-les una bona estona. En acabar la feina el menaren a una "discotheque" a "ligar". No es pensava mai que fos tan fàcil. Allò ho trobà més fàcil que beure aigua, i aviat en trobà una de disponible.

.....

Uns quants mesos més tard, ja no és el mateix. La feina li va bé. Troba que li paguen bastant; al manco veu que té uns doblers fixos cada mes. Així mateix n'envia un parell a la mare (de cada pic menys).

Els cabells els duu llargs i ben cuidats, les patilles ben arreglades. Troba que el pentinat cap a darrere li cau bé. Les mans semblen altres. S'ha comprat unes sabates amb molt de tacó, i ara sembla més alt. També unes camies estretes i uns calçons amb molts de dibuixets per les cames. El vestit és perfecte per a lligar.

Ara també té una "Derbi", de segona mà, que fa renou; un parteix com un llamp. També té una al.lota que fa feina a l'hotel que li renta la roba i qualque pic la duu a passetjar i a la platja i la convida a entrepens de pernil. La té contenta.

En lo que va de mes se n'ha anat a jeure amb tres estrangeres. Té pocs doblers, però no importa. A l'al.lota del poble no li ha escrit més que un pic.

No ha sentit parlar mai dels problemes laborals, i els únics enfrenaments que ha tengut al treball han estat amb els companys.

Es un de tants. Un de tants.

Francesc Jiménez

En las dos últimas sesiones de la Junta Gestora de la Asociación de Vecinos de Peguera (20 de abril y 4 de mayo) fueron tratados 19 puntos. De entre los más generales y poco conflictivos, entresacamos los siguientes:

AUTOS DE CHOQUE

Informa el Sr. Presidente, en el sentido de que D. VICENTE CLAVIJO OLIVER, propietario de una pista de autos de choque, que fue recibido por la Junta en el transcurso de la última sesión, ha insistido de nuevo en ser recibido, para proponer otro emplazamiento para la citada pista. La Junta accede a que el Sr. Clavijo se persone a la sesión.

El Sr. Clavijo manifiesta que si la Junta no pone inconveniente, a él le parece idóneo el solar situado enfrente del "bungalow" de Correos y de la carretera de Capdellá. Asegura una vez más que su instalación no causa ningún tipo de molestia ni ruidos, y ruega a los reunidos que consideren la nueva petición.

Una vez el Sr. Clavijo se retira, la Junta discute el asunto, y conviene en no oponerse a la ubicación de la pista, salvando en cualquier caso la opinión de los colindantes.

PARADA DE AUTOBUSES FRENTE AL HOSTAL PICADILLY

El Sr. Secretario informa de los inconvenientes que produce al tráfico por la carretera general la parada de autobús que existe en la misma y enfrente del Hostal Picadilly, por el hecho de que en aquel lugar existe en medio de la calzada línea continua, que no puede ser rebasada, lo que ocasiona que los vehículos deban permanecer estacionados detrás del autobús hasta que éste arranque, o que se expongan a cometer una infracción de tráfico si lo adelantan.

El Sr. Secretario propone elevar escrito a la Jefatura Provincial de Carreteras, proponiendo el trazado de línea discontinua o la modificación del lugar de la parada. La Junta aprueba la propuesta del Sr. Secretario.

AYUDA A "A S P A C E"

Habla el Sr. Presidente y dice que en relación con la solicitud de ayuda a "ASPACE" (Asociación Parálisis Cerebral de Baleares), según escrito del que se ha hecho referencia en el punto nº 2 del orden del día, ha creído oportuno que el miembro de la Junta de dicha entidad Sr. Martorell se personara a la sesión para informar de las actividades y finalidades de ASPACE.

La Junta recibe seguidamente al Sr. Martorell, quien informa con extensión y conocimiento de causa sobre lo menester, respondiendo a cuantas preguntas le son formuladas. Seguidamente, tras dar las gracias al Sr. Presidente y demás miembros de la Junta por su atención, se retira.

La Junta continúa tratando el tema y acuerda por unanimidad colaborar a la idea del montaje de un Centro para tratamiento y recuperación de los paráliticos cerebrales de la Provincia, con la suma de 25.000' pesetas.

EL SECRETARIO

aspāce

associación parálisis cerebral de baleares

Els fins fonamentals pels quals ha estat creada ASPACE a Balears són:

- 1.- La integració social dels nins, joves i adults afectats.
- 2.- La creació d'institucions o residències on els afectats de Balears puguin rebre atenció, rehabilitació i ensenyament d'Arts i Oficis, o altres programes instructius.
- 3.- El despertar la consciència pública sobre aquest problema.
- 4.- I en general la realització de tota casta d'activitats encaminades a la protecció en tots els ordres, dels qui es troben afectats de paràlisi cerebral.

Partint d'aquests fins fonamentals, i com a conseqüència concreta inicial, l'associació a la nostra província pretén esser la promotora de l'organització i explotació d'un centre modern i adaptat a tota classe de necessitats per a la rehabilitació dels afectats.

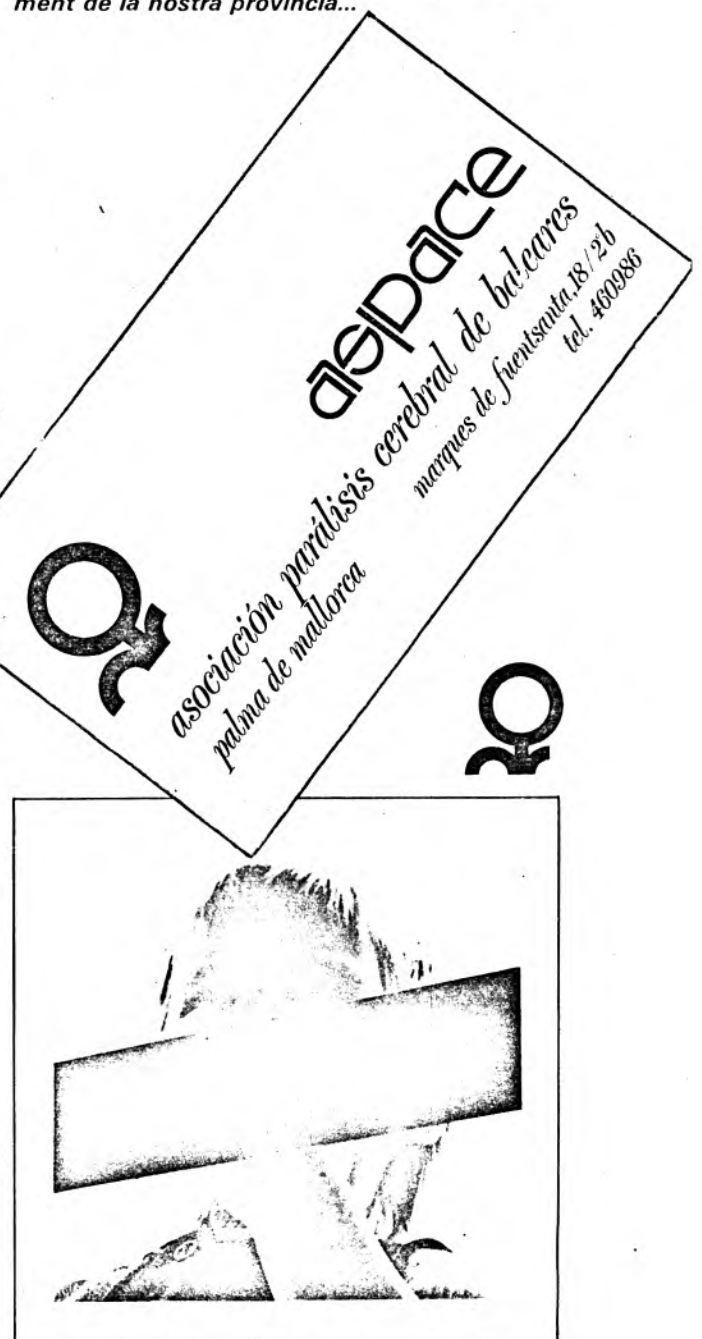
Amb la creació d'aquest centre a la nostra província, ASPACE ajudarà no tan sols als paralítics cerebrals, sinó als seus familiars. Als primers, per mitjà de l'aplicació d'un programa de tractaments eficaços en els distints nivells de necessitat del malalt; als segons, amb l'orientació i consell permanents i eficaços.

ASPACE no somia... ASPACE sap i creu que l'empresa és possible, que val la pena l'esforç de tots els membres constituents, de totes les famílies interessades i de tota la societat per aconseguir el centre i el personal adequat. Els ideals d'ASPACE, formulats en els fins fonamentals de l'associació, han d'esser traduïts prest a realitats concretes.

El camí serà llarg, el futur difícil, els problemes seran molts per aconseguir la realització plena dels fins fonamentals; les preocupacions causaran possiblement disgusts i de vegades desil·lusions; serà una labor extensa i àrdua; tot un repte per a les persones íntegres de consciència generosa...; però ASPACE sap també que el futur és esperançador, que podrà comptar amb l'ajuda i l'aportació d'idees, donatius, etc. de toda la província, de cada persona conscient...

ASPACE, l'associació mallorquina d'ajuda a la paràlisi cerebral, fou constituïda el gener de 1976; per una banda, degut a l'entusiasme d'uns pares de nins paralítics cerebrals que havien vist els resultats del tractament al qual havien estat sotmesos els seus fills als centres de Barcelona; i per una altra banda, comprènent la necessitat d'una ajuda adequada als nins paralítics cerebrals a la nostra província, evitant d'aquesta manera les despeses de viatge i tractament en els centres especialitzats de la península.

La generositat, l'esperança i la fe en una realització òptima dels fins fonamentals, gràcies a l'ajuda de tots, és l'empenta imprescindible per a ASPACE, perquè dugui a terme tot els seus propòsits per al bé dels afectats a través dels tractaments adequats per personal especialitzat en el nostre propi centre de rehabilitació, que haurem construït amb les nostres pròpies forces, i per al bé del desenvolupament de la nostra província...

F I E S T A D E L S A N T O C R I S T O

Como es costumbre, el domingo después de Pascua se celebró la fiesta en honor del Santo Cristo, titular de nuestra Parroquia, en recuerdo de aquel "Diumenge de l'Angel" de 1937 en que llegó a nuestra localidad, una vez restaurada, la imagen que las olas arrojaron mutilada a la playa.

Este año la celebración eucarística estuvo animada por la intervención del grupo musical "Cop d'escodra", del "Coll d'En Rabassa", como se anunció en el pasado nº de "VORA MAR". Su actuación fue magnífica y muy aplaudida por los asistentes, en su gran mayoría extranjeros.

A pesar del realce especial que se dio este año a la fiesta, no faltan algunos, incluso entre los que no asistieron, que echan de menos la procesión con la imagen del Santo Cristo, que ya tuvo que suprimirse el año pasado por falta de participación; lo cual no deja de ser sintomático: el año 37 va quedando lejos; el pueblo tiene otras preocupaciones más materiales; y la Iglesia posconciliar insiste en tener en cuenta otras imágenes de Cristo, no de madera sino de carne y hueso... también mutiladas.

H O R A R I O D E M I S A S P A R A V E R A N O

Desde principios de junio hasta finales de setiembre, el horario de Misas en nuestra Parroquia será el siguiente:

DIAS LABORABLES: A las 19 h.

SABADOS Y VISPERS DE FIESTA: A las 18 h.

DOMINGOS Y FESTIVOS: 11 h. - 18 h. - 20 h.

P R I M E R A S C O M U N I O N E S

Las Primeras Comuniones se celebrarán este año el 27 de mayo, festividad de la Ascensión del Señor. A este propósito reproducimos unas palabras orientadoras del Obispo de Mallorca, transmitidas por RADIO POPULAR en el espacio dominical "HABLA EL OBISPO", el 25 de abril a las 12 horas:

"... La primera Comunión de un niño es, sobre todo, un acontecimiento religioso de la máxima importancia para su vida de fe. Es el momento en el cual se incorpora de lleno a la comunidad adulta, se sienta a la Mesa en la que se come el Cuerpo de Jesús, haciendo así más viva y más completa su incorporación a Jesucristo y a su Iglesia. Jesús se le da en este día para ser su fuerza, su luz, su ayuda y su amigo..."

La principal preocupación de los padres, los familiares, los educadores y cuantos rodean al niño que recibe su primera Comunión, ha de ser la de ayudarle a prepararse del mejor modo posible y a vivir consciente y fructuosamente tan importante acontecimiento...

Tengo que decirlos con franqueza y con dolor que muchas veces son los mismos padres quienes, no entendiendo bien lo que significa la primera Comunión de sus hijos, impiden que la vivan como debieran:

- porque no les animan y les ayudan a prepararse convenientemente;
- porque dan una exagerada importancia a la fiesta externa, al traje, a los regalos;
- porque no les dan el conveniente ejemplo comulgando en la misma mesa que sus hijos;
- porque les distraen con mil detalles accesorios y hasta improcedentes...

Por el bien de nuestros niños, quisiera hacer una llamada a la moderación en las fiestas y los convites y en la manera de vestir a los niños. Demasiadas veces la primera Comunión se convierte en una fiesta para mayores o en una ocasión de exhibición para la familia..."

LOS CAMAREROS

Los camareros son los dueños y señores de la larga noche estival, sus poseedores, sus conquistadores. Se les ve errabundear de arriba a abajo, a veces husmear por los bares, como gatos en los cubos de basura; se les ve batir palmas, ante vasos de vino tinto o frías cervezas. El trasnochador es ya en ellos como un hábito. El caso es salir, salir en busca de un amigo que les siga los pasos, en busca de algo que ni ellos mismos saben qué puede ser. Y no buscan el tiempo perdido, como diría Marcel Proust. La cuestión es dejar pasar la noche, la noche larga, a pesar de que al otro día se la lleve a cuestas.

Por las tardes bajan a la playa, con la toalla debajo del brazo, con la camisa desabrochada. Enseñando los fuertes músculos, el cuerpo varonil, el cuerpo castellano, como debe hacer todo buen español, que para esto lo somos... Un cuerpo que contrasta con el rubio, pálido, del extranjero, y que no deja de ser todo un encanto para la ninfa de turno que los contemple. En la playa se exhiben jugando al fútbol, con su estilo de atleta frustrado, por aquello de "valemós más si nos miran", sin apenas reparar si molestan levantando regueros de arena, dejando la pelota después para darse el remojón de turno. No deja de ser curioso contemplar a los camareros, ver exhibirse los camareros en la playa.

Después, con los "motorinos" y sus americanas brillantes de plexiglás, arriba y abajo, con espíritu de campeones de motocicletas invencibles. Y con sus coches de segunda mano, con distintivos de salas de fiesta pegados en los cristales; o con sus coches flamantes, que limpian y re limpian, fruto de unos ahorros, de unos sudores...

Los camareros, con su aspecto bohemio, con su aire de conquistador, soñando con vestir el traje de luces o la camiseta de futbolista. El camarero, leyendo la revista deportiva, con el pitillo rubio en los labios. El camarero, cuando deja la americana blanca y los pantalones negros, cuando deja de ser un servidor de los demás, se convierte en un personaje más del mundo turístico. Un personaje a quien es difícil disimular eso: que es camarero.

LAS CAMARERAS

Cuando por primera vez llegan al ámbito cosmopolita del lugar turístico de turno, se asoman tímidamente con su rostro moreno, quemado por muchos soles, de muchas tierras. Se asoman a la corriente de la calle, andando pegadas a las paredes para disimular, con su mirada extraña, con sus ropas pasadas de moda, desconfiando de todo y de todos, que no huele a "paisanos".

A lo mejor es verdad --yo diría que lo es-- que muchas de ellas no solamente vienen a ganarse el pan, sino a pescar novio. Un pan trabajando en algo más humano de como se lo ganaban por sus latitudes. Un novio que no sea tan paleta, dando igual si no es tan guapo como el que se podría ligar por allí. El pan y el novio, ya que el "baúl", o sea el ajuar de novia, ya está a punto, ganado a base de sufrimientos, a costa de sudores y peregrinajes, que van desde en pleno y duro invierno a la recogida de aceituna, puede ser que sea en Beas de Segura o en otro sitio, da igual, pero no muy lejos de Jaén. Tal vez haya sido en septiembre, a la vendimia, en el campo de La Mancha, pisando las huellas que dejó don Quijote, el Hidalgo Caballero, montado en su flaco Rocinante, que no le dejaba de vista, cabalgando a su lado el gordo Sancho, orondo.

Pero una vez llegadas al mundo turístico, en esta orilla de España, todo ya queda atrás, y en adelante se dejan las ropas oscuras, la mirada desconfiada, se dejan recuerdos y hábitos, y se vuelven las camareras un poquito extranjeras. Luego ya no son las mismas, y a veces se encuentra el novio que gusta, el novio que no es paleta. A veces, también, se encuentra algo más que estaba más allá de sus planes. Es la vida!

Des comunicacions de Peguera: Telégrafos i Correus

Abans que els abnegats funcionaris de Correus i Telégrafos abandonin la caseta prefabricada que ara ocupen per traslladar-se al modern edifici, crec interessant donar a conèixer, encara que sia amb la fredor dels números, un resum de la feina feta aquests darrers anys. Feina que és un fidel reflexe de l'economia de Peguera. La crisi de 1974 queda ben clarament reflectida en la baixa del tràfic de Telégrafos i Correus, aquest darrer molt marcadament.

TELEGRAFOS

a) Total de tràfic:

1972	15.508
1973	16.573
1974	13.814

Per total de tràfic s'entén el número de telegrams d'origen interior i internacional, els girs telegràfics i els telegrams amb franquícia, comptabilitzant tant els expeditos com els rebuts.

b) Total recaudat en concepte de taxes per telegrams i girs telegràfics:

1972	422.875'30 pessetes
1973	429.135 "
1974	415.097 "

Com a conseqüència de la baixada de tràfic telegràfic, baixa la quantitat recaudada com a taxes.

c) Girs telegràfics expeditos, en pessetes:

1972	2.827.335'35
1973	2.949.457
1974	5.056.225

El gir telegràfic és un medi, ràpid i segur, molt usat pels treballadors d'hosteleria per enviar diners a la Península. Els cinc milions i busques que sortiren de Peguera en 1974 són ben significatius. Al mateix any sortiren de S'Arenal quasi tretze milions de pes-

setes, i de Ca'n Pastilla quasi cinc.

C O R R E U S

a) Correspondència:

	nascuda	distribuïda
1972	2.905.563	1.088.596
1973	3.022.272	1.142.812
1974	1.171.174	880.279

La correspondència comprèn l'ordinària, la certificada, l'assegurada, els paquets i els reembossaments.

b) Girs postals. Quantitat de girs:

	imposats	pagats
1972	4.703	1.230
1973	4.530	1.023
1974	4.410	1.027

Es una llàstima que, a diferència dels girs telegràfics, no podem saber la quantitat de pessetes que sortiren de Peguera per aquest medi.

c) Caixa Postal d'Estalvis:

	imposic.	ptes.	reintegr.	ptes.
1972	2.667	28.960.000	1.615	9.976.000
1973	2.542	33.307.000	2.390	15.101.000
1974	2.636	23.408.000	2.642	11.142.000

Suposam que amb l'arribada d'agències bancàries a Peguera (Banc de Crèdit Balear i Caixa d'Estalvis de les Balears), s'anirà afectant d'alguna manera a la Caixa Postal.

ARXIVER

NOTA: Les dades estadístiques han estat extretes de les Memòries Comercials de la Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Palma de Mallorca i de Menorca corresponents a 1972, 1973 i 1974. Les referents a la correspondència nascuda i distribuïda són d'elaboració pròpia a partir de dites dades.

Camino vicinal

- Como es obvio, las aguas más contaminadas del mundo son las del lago "Pipicaca".

- En las calles con mucho tráfico rodado, los andenes laterales son "para lelos".

- En nuestro país, hasta la fecha, uno de los poquísimos títulos que han podido concederse por aclamación popular es el de "tonto del pueblo".

- Si el Cuerpo de Correos emplea carteros en lugar de carteras, es por una razón muy sencilla: para que no se las roben.

- Por mucho que se hayan empeñado algunos, no se ha podido demostrar que la palabra "Madriz" venga de "madre". En todo caso, de "madrastra".

- El abecedario de las vacas se llama "alfabeto". El de las ovejas, "abeeeeecedario".

- El único deporte que interesa a las empresas de pompas fúnebres y a los sacristanes es el de la "vela".

- Las personas cargadas de hombros, para aliviarse un poco, suelen escribir "ombros" sin "ache".

- Antes de estar terminada, la autopista de Palma Nova ya tiene dos víctimas, con cruz y todo: los caballeros Montcada.

- El Gobierno parece dispuesto a darnos una democracia tan razonada, que al final resultará "racionada".

- Atila, como todos saben, fue el rey de los hunos. El de los hotros se llamaba Alita.

- La "modesta opinión" de ciertas personas, con frecuencia suele resultar más bien "molesta".

- En según qué circunstancias, yo dejaría el tabaco; pero las veces que he hecho la prueba, no me lo han devuelto.

- Los señores del Mercado Común saben muy bien que en Asturias están los Picos de Europa. Pero están aguardando a que estén en Madrid los "chicos de Europa".

- Las flores del jardín de Cruyff, como es lógico, en lugar de polen producen "golen".

- Comunico a mis lectores que ayer falleció mi señora madre política, que en gloria esté. O dicho de otra forma: decidió que sus yernos "en gloria estemos".

Records de l'ahir

Lentament van morint els minuts, els dies, els anys, i sempre es segueix el mateix camí. Amb un adéu pausat i llarg va perdent dins la indiferència col·lectiva la seva configuració clàssica: platges, arbres, caletes, pedres, sorra, costa... Tot va caient al pou dels records, uns records que difícilment es tornaran antigues realitats, i seran eterna i progressivament "souvenirs" (com deim tots).

Han arribat nous essers a la costa. Ara són altres els senyors de la terra vora el mar. Són de cara orgullosa. Elles, a la missa i actes "oficials", porten gegantins abrics de pells de "irracionals", per a tapar la seva vergonyosa figura. Ells es posen, quan els passa pels collons, el "traje" nou, lluent, sense una taca.

Abans, els senyors de vora el mar portaven al rostre menys somriures hipòcrites, menys pentinadets macos, no tenien gaire..., però no coneixien les gegantines gàbies de conills cara al mar, no veien, al morir el somni i quan el sol trenca l'alba, aquelles tres línies de pedrotes que punyen dins la Cala. Eren camperols, pescadors, al servei de falsos aristòcrates; oficis avui quasi morts: dos necessaris, l'altre etern paràsit.

Ja havien mort dins el temps els antics senyors. Restaven llunyans records que prest solament serien ombres dins la foscor. Els nous senyors no perden temps amb la història, els records, la geografia, la cultura, els arbres, la mar, les platges... En canvi, els caugotejant dels llavis la bava, i a la soledat se'ls posa la cara d'usurer veient la nova Cala plena de milers d'essers: els uns, mig en pèl, cercant retxes de sol per canviar transitòriament el seu color pàl·lid; els altres, disfressats de blanc i negre, passetjant com esclaus sota el lluminós i calent objecte rodó del cel, tractant de satisfer els capritxos d'aquesta mena de dragons ajagudots i oliosos; els restants no són baix la mirada d'aquells que han esclavitzat l'individu dins l'única llei que entenen: les pessetes.

Per a ells, *els uns* són: dòlars, marcs, francs, lliures, pessetes, "travel-cheques", etc.; *els altres*: "No ens surten cars"; als *restants* no els veuen gaire, "no molesten". Tot ho veuen sota l'aspecte econòmic.

...I així va morint el temps,
la geografia i les gents.

" LA UNION HACE LA FUERZA "

El día 12 de mayo, debidamente autorizada por la autoridad gubernativa, tuvo lugar en los salones del Hostal Royal, de Peguera, una Asamblea a la que concurrieron veintisiete hoteleros de Peguera y de Santa Ponça.

La reunión, convocada por D. Miguel Codolá Camps como Presidente provisional de la Junta Promotora de la futura Asociación de Hoteleros de Peguera, tuvo por objeto el discutir los pormenores respecto del régimen jurídico que deberá amparar la mencionada unión y el tratar de la cuestión de los precios mínimos para la contratación de las próximas temporadas de invierno y verano.

El Sr. Codolá informó además detalladamente de la visita llevada a cabo por la Comisión de la que formaba parte, al Sr. Subsecretario del Ministerio de Información y Turismo, recientemente desplazado a la Isla.

Durante el transcurso de la sesión, a la que asistió también el Secretario del Sindicato Provincial de Hostelería Sr. Ballester, fue leído a los asistentes u dictamen de unión de empresas redactado por el abogado de Palma Sr. Lafuente por encargo de D. Ramón Barceló del Hotel Nilo, así como también un proyecto de acuerdo sobre bases de contratación y precios mínimos mediante el que intentan vincularse los hoteleros de la zona del Arenal y Ca'n Pastilla. Ambos documentos merecen la atención de los reunidos.

Seguidamente, el Presidente consultó su parecer respecto de la conveniencia de formar una Asociación o Unión. El voto fue, por unanimidad, favorable a la idea.

Después de elegir una comisión para estudio de los precios mínimos que deberán proponerse y discutirse, el Presidente, agradeciendo la atención de los asistentes, levantó la sesión, manifestando que convocaría a todos los hoteleros de Peguera a una próxima Asamblea que se celebrará el día 19 de este mes, para decidir de una forma definitiva la Asociación de Hoteleros y el asunto de los precios a contratar con las Agencias.

S. J.

CARTA ABIERTA A LA JUNTA DE GOBIERNO DEL CADE

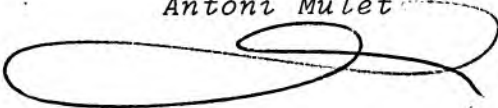
Señores de la Junta Directiva del CADE: Según el Artículo 1º del Capítulo I de los Estatutos, el CADE dispondrá de un servicio de biblioteca popular, salones de fotografía y pintura y un fomento de conferencias y lecturas y también de representaciones teatrales. Pero de todo ello en el CADE sólo queda la Biblioteca, y muy poca gente hace uso de ella. En el CADE, hasta hace unos pocos años, me acuerdo que se hacían obras teatrales. Ahora, ¿por qué se han dejado de hacer?

De todo ello el CADE, en la parte artístico-cultural, sólo dispone de esta revista, que nació hace unos años. ¿Por qué este abandono en la parte cultural del CADE?

En la parte deportiva, dice el mismo Artículo que se creará un equipo de baloncesto juvenil; pero en este momento en la parte deportiva del CADE sólo existe la Sección de Tiro con Arco y un equipo de Balonmano del cual casi ningún miembro, por no decir ninguno, es de Peguera.

Ya sé que pueden excusarse diciendo que los equipos en la parte deportiva, y los salones de fotografía y pintura en la parte artístico-cultural, no han salido adelante porque la gente de Peguera no se ha interesado en ello, pero ¿no podría ser también que el CADE no dispone de lugares adecuados para exponer, ni de campos apropiados para practicar el deporte?

Antoni Mulet

Calvià

i la comarca de Ponent

CRONICÓ MEDIEVAL (ss. XIII - XV)

INTRODUCCIÓ

Iniciam aquest mes la publicació d'un Cronicó Medieval sobre Calvià i la comarca de Ponent. Abans d'entrar en matèria, creim oportú explicar una mica als lectors de què va la cosa:

1) CRONOLOGIA DEL TREBALL

Abarcarà diverses notícies dels segles XIII, XIV i XV; és a dir: des de la conquesta de Mallorca per Jaume I fins a finals de l'Edat Mitjana. Són els segles on és més difícil espigolar-hi, perquè el material és relativament escàs i molt dispers, a més de dificultós per a la seva lectura i interpretació.

Els segles posteriors podran ésser objecte d'una segona part, per a la qual es troben dades abundoses al mateix arxiu històric de l'Ajuntament de Calvià.

2) AMBIT GEOGRAFIC

Les notícies de l'Edat Mitjana referents a Calvià solen estar molt relacionades amb altres dues demarcacions: Andratx i la Palomera (població avui desapareguda, situada probablement entre S'Arracó i Sant Telm; tengué batle propi des de 1338 fins a 1545).

Calvià, Andratx i la Palomera formaven part de la Baronia d'Andratx o del Pariatge, juntament amb els termes de Puigpunyent, Estallencs, Banyalbufar, Marratxí i l'actual Pla de Sant Jordi (fins al 1310) i la paròquia de Santa Creu a la Ciutat de Mallorca. Aquest vast territori fou concedit el 1232 per Jaume I al Bisbe de Barcelona Berenguer de Palou (i als seus successors) pel seu ajut durant la conquesta de Mallorca... (vegi's GRAN ENCICLOPEDIA CATALANA: "Baronia d'Andratx", t. 2, p. 102)

Calvià, Andratx i la Palomera abarcaven tota la costa de Ponent, escenari de desembarcs històrics i ruta obligada de tot tràfic marítim entre Ciutat i Catalunya. Per la seva unitat geogràfica i afinitat estratègica, creim oportú que aquest Cronicó s'estengui a tota la comarca.

3) FONTS DOCUMENTALS

Les dades que s'ofereixen en aquest treball estan agafades de documents inèdits existents a l'Arxiu Històric de Mallorca (A H M). També se'n trauran de l'Arxiu Diocesà.

Al peu de cada ressenya citam el lloc d'on ha estat tret. La sigla LC correspon al departament de "Lletres Comunes" de dit Arxiu Històric, les quals contenen la correspondència dirigida pel governador de Mallorca als batles, jurats, mostassafs, etc., dels pobles de l'illa. S'indica també el nº del llibre i del fol corresponent.

Anirem explicant les distintes sigles i abreviatures, així com vagin sortint.

(Exemple: l'anotació "LC 1, f. 118", vol dir: "Lletres Comunes, llibre 1, fol 118").

4) EL RECOPIADOR

Tot aquest treball de recopilació de notícies corre a càrrec de Ramon Rosselló Vaquer, expert investigador de Felanitx, que es proposa fer aquesta feina lo més exhaustiva i científica possible, baix del patrocini de l'Ajuntament de Calvià i amb la col.laboració de VORA MAR.

En Ramon Rosselló és autor d'una vintena de llibres i opuscles dedicats a diversos temes de la història de Felanitx i de la comarca del Llevant i Migjorn (Manacor, Campos, Santanyí). Destaca la recent publicació de la Història de Felanitx, de la que és co-autor amb Mossèn Pere Xamena. Ha entregat a la impremta els originals de la Història de Campos (primer volum), i està fent gestions per a la possible edició de la Història de Manacor. Aquesta fulla de serveis és més que suficient per a demostrar la seva preparació i competència.

5) FINALITAT

La finalitat d'aquest treball és recollir dades i notícies referents a Calvià i la nostra comarca. No cal dir que VORA MAR vol col.laborar gustosament a una empresa tan important, oferint les seves pàgines a fi que tot aquest material no es perdi o es quedi arraconat.

El publicam inicialment en forma de Cronicó, esbossant simplement les notícies per orde cronològic, mentre sia possible.

La segona passa ja depèn de la iniciativa i disponibilitat de l'Ajuntament: publicar tot el Cronicó en un volum apart, patrocinar la confecció d'una història sistemàtica i exhaustiva del terme, a partir d'aquestes i altres dades... Pel bé de la nostra cultura, esperam que sigui així, ja que recursos no n'hi manquen.

P. O.

1 3 3 8

Maig.- *"De nos en Roger Rovenach etc. Als amats tots e sengles habitants de la parròquia de Calvià, saluts etc. Com al honrat pare en Jesucrist Bisbe de Barcelona o a son procurador aquest any present pertan ga la elecció dels batles de la porció sua (1) En Guillem de Sent Martí batle seu general en la vila de Mallorches confiant de la lealtat, diligència e bona cura den Guillem Sabater haia ell elegit en batle de la dita parròquia. Et en presència nostra e del dit Guillem de Sent Martí haia jurat als sants evangelis de Déu que en l'ofici de la dita batlia se haurà leyalment a profit del senyor Rey e del senyor Bisbe damunt dits e que tot frau e maxinació per son poder esquivarà. Per amor d'asò de part del senyor Rey dehim e manam expressament a cascú de vosaltres que al dit Guillem Sabater dejats obehir com a batle e sos manaments servir e tenir plenament e complida axí com és acostumat d'obehir a batle de la parròquia damunt dita".*

(LC 1, f. 118)

Juny.- Era batle de la Palomera Joan Basset.

Agost.- Del governador al batle de Calvià: *"Com nos haiam noves certes d'un gran stol que fa lo Rey del Garp per so vos deim e us manam expressament que ab diligència e bona cura vulletes regoneixer les talaies e scoltes e provehir a totes altres coses necessàries en defensió del vostre batliu, així que si'l dit stol hic venia que pogués esser vist e la terra se'n pogués ben defendre".*

(LC 1, f. 96 v.)

(1) Es refereix a les poblacions del Pariatge (pacte entre el Rei i el Bisbe de Barcelona, firmat a Perpinyà l'any 1323). Un any elegia els Batles el Rei, i l'altre el Bisbe de Barcelona.

Setembre.- El governador notifica a tots els patrons de barques: "*com nos haiam certes noves d'una galera d'enamichs la qual és en les mars de la Palomera e fa mal a tot so que troba*", per això els mana "*que visques les presents dejets ab vostres navilis tornar al moll de Mallorca*" (Ciutat).

-- Es dóna semblant manament als batles de Calvià, Andratx i la Palomera perque ho notifiquin als patrons de les barques dels seus ports.
(LC 1, f. 159)

Octubre.- El governador cita a la seva presència el batle de la Palomera.
(LC 1, f. 176)

Novembre.- El governador escriu al batle de Calvià manant-li que com hi hagi al port de Peguera una nau de Pere Pereda i Francesc Damort, patrons de Barcelona, per això prendrà dita nau "*saviament e discreta*", prenent els patrons o la major part dels mariners a fi que puguin esser en poder del governador.
(LC 1, f. 193)

Desembre.- Els jurats de Mallorca han nomenat tres persones a cada parròquia per rebre "*manifest*" dels béns dels habitants. A Calvià són nomenats: Arnau Ponç, Bernat Fabra i Guillem Portell.
(LC 1, f. 218 v.)

1 3 3 9

Gener.- Joan Castelló reclama 8 lliures que li deu Joan Basset, batle de la Palomera.
(LC 1, f. 225)

Abril.- Joan Basset, batle de la Palomera, deu 40 lliures a Pere Ensenyat, que resten a pagar de major quantitat per la qual li és obligat per compra de cabres.
(LC 1, f. 280)

Abril.- El governador mana al batle de Calvià "*que vistes les presents vos deiats ab diligència e secretament entrametre quens puscats ensenyorir de les dues naus carregades de forment (blat) que segons que havem entès són en les mars del vostre batliu prenent-los les barques si fer-ho poret, o els patrons, notxers (2), escrivans e mariners de les dites naus, en tal manera que pusquen assí venir ab lur càrrech*".
(LC 1, f. 279)

Maig.- Pere Corp és nomenat batle del Pariatge del lloc de Calvià, nomenament que és notificat als habitants del lloc.
(LC 1, f. 275 v.)

Setembre.- Guillem de Sant Martí, batle del Pariatge del Bisbe de Barcelona, reclama a Pere Corp, batle de Calvià, 12 lliures "*per resta de comptes de rendes*".
(LC 1, f. 357)

1 3 4 1

Març.- Guillem de Malleu reclama a certs habitants de Calvià els censos que li fan per les possessions que tenen en nom seu.
(LC 2, f. 187 v.)

(2) Notxer o nauyer: Mariner d'alta graduació que dirigia la maniobra d'una nau o vaixell.

Abril.- Bernat Serra de Calvià és nomenat batle del Pariatge de dita parròquia de Calvià. Regirà l'ofici durant un any i prestarà jurament davant el governador, etc.

(LC 2, f. 11)

1 3 4 2

Abril.- A instància de Guillem de Sant Martí, batle del Bisbe de Barcelona, el batle de Calvià citarà a la presència del governador En Guillem de Manlleu, per prosseguir una qüestió que mena.

(LC 3, f. 15)

Maig.- El governador mana al batle de la Palomera que guardi i després certifiqui de les quatre galeres del Rei d'Aragó, que en dies passats eren al moll de Mallorca i ara són al lloc del Pantaleu.

(LC 3, f. 26)

Maig.- El saig del batle de la Palomera i una altra persona han portat a la presó de Ciutat Guillem Cabaner i Guillem Pertasset.

(LC 3, f. 28)

Maig.- Com que Bernat Ferrer, que era batle de la Palomera, és obligat al servici d'un cavall armat i ara ha de prestar aquest servici, per això és nomenat batle en lloc seu Joan Basset.

(LC 3, f. 35 v.)

12 Juny.- El batle de la Palomera ha escrit al governador dient que el batle del Pariatge del lloc d'Andratx no el deixa que reconegui els talaiers de la Dragonera, com és costum antiga d'entendre en els negocis de dits talaiers. El governador li diu que continuï ocupant-se dels talaiers de la Dragonera.

(LC 3, f. 52)

8 Agost.- El governador es dirigeix a Tomàs Arrufat, ciutadà de Mallorca, *"manant-te que tu vistes les presens partesches de Malorca (Ciutat) e vages entro la Palomera sercan los ports e les marines e si en aquelles trobaves navili alcun un o molts de quals que quals gens sien que sien carregatz o havens en si gra"*, etc., cuidarà que descarreguin a Ciutat.

(LC 3, f. 85 v.)

11 Agost.- El governador ha sabut que en el port de Peguera, del batliu de Calvià, hi ha una nau carregada de blat, el qual és molt necessari a tota l'illa. El batle de Calvià anirà personalment a dit lloc de Peguera, manant al patró, mariners i altres qualsevols súbdits del Rei, que *"sots pena de cors e d'haver"* vagin a descarregar al moll de Ciutat.

(LC 3, f. 88 v.)

28 Agost.- Bernat Ferrer batle d'Andratx deu 400 lliures, que resten a pagar, a Guillem Portell, per una alqueria que li ha comprada en el terme de Calvià.

(LC 3, f. 103)

-- Era batle de Calvià Bartomeu Buadella.

(LC 3, f. 107 v.)

12 Setembre.- El batle de la Palomera donarà *"tota ajuda e favor a P. Soltzina en totes aquelles coses que ell volrà"*.

(LC 3, f. 117 v.)

" V O R A M A R " : Boletín Informativo del CLUB ARTISTICO DEPORTIVO (C A D E) DE PEGUERA.

Nº 23 - Mayo 1976. Director: Pedro Orpí Ferrer.

Depósito Legal: P. M. 450 - 1974.

Edición realizada en la Asociación de Vecinos de Peguera.

I N D I C E

Primera pàgina	1
Entrevista al Presidente de la Asoc. de Vecinos.	2
Peguera ayer y hoy	3
CADE: Asamblea General de Socios	4
"Un de tants".	6
Asociación de Vecinos.	7
ASPACE (Asociación Parálisis Cerebral de Baleares)	8
Parroquia.	9
Los camareros. Las camareras	10
Les comunicacions de Peguera: Telégrafos i Correus	11
Camino Vecinal	13
Records de l'ahir.	14
"La unión hace la fuerza".	15
Carta abierta a la Junta de Gobierno del CADE.	15
Calvià i la comarca de Ponent (Cronicó Medieval)	16
Indices.	20

COLABORAN EN ESTE NUMERO:

ASPACE	Lleonard Muntaner
Jaume bover	Josep Noguero
Adolfo Colomar	Pere Orpí
Francesc Jiménez	Ramon Rosselló
Sebastià Jordana P.	Gabriel Tomàs
Antoni Mulet	

PROTECTORES DE "VORA MAR":

HOTEL VILLAMIL	SEBASTIAN TORRENS ESTEVE
MINI-GOLF PEGUERA	JUAN SALOM SIMO
FAMILIA JORDANA	JUAN ESTEVA MIR
HOTEL "CALA FORNELLS"	ANTONIO JUAN PUJOL
HOSTAL FLOR LOS ALMENDROS	HOTEL BELLA COLINA
PANADERIA COLOMAR	BARTOMEU GAYA
CAJA DE AHORROS	APARTAMENTOS ARIANY
HOTEL DON MIGUEL - ROYAL	ESTANCO Nº 1
CAFETERIA FRANCISCO	BANCO DE CREDITO BALEAR
HOSTAL PORCEL	HOTEL VILLA REAL (Camp de Mar)
HOTEL "MAR I PINS"	PERLAS MAJORICA (Peguera)
SUPERMERCADO OASIS	NICOLAS MORELL COTONER
ULTRAMARINOS LOBA	

Domicilio Social del CADE: Carretera de Andratx s/n PEGUERA (MALLORCA)

NOTA: Los artículos aparecidos en este número, expresan únicamente la opinión de sus respectivos autores.

PORTADA: Original de Lleonard Muntaner.